

Türkiye Klinikleri

PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ

ÖZEL

BAŞ EDITÖR - EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Hikmet AKGÜL, İstanbul, Türkiye

EDİTÖRLER KURULU - EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Kadriye BULDUKOĞLU, Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye

Prof. Dr. Sevim BUZLU, İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye

Prof. Dr. M Olcay ÇAM, Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye

Prof. Dr. Fatma DEMİRKIRAN, Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Aydın, Türkiye

Doç. Dr. Nermin GÜRHAN, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Fatma Yasemin KUTLU, İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye

Prof. Dr. Havva TEL, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sivas, Türkiye

Prof. Dr. Gülşen TERAKYE, Serbest Hekim, Ankara, Türkiye

boş

Türkiye Klinikleri

PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ

ÖZEL

SAYI EDITÖRÜ - ISSUE EDITOR

Doç. Dr. Nermin GÜRHAN (Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ANKARA)

YAZARLAR - AUTHORS

Doç. Dr. Ebru AKGÜN ÇITAK (Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ANKARA)

Hem. Gonca AKTAŞ (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, SAMSUN)

Prof. Dr. Gülsüm ANÇEL (Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ANKARA)

Prof. Dr. Zehra ARIKAN (Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD, ANKARA)

Hem. Eda AY (Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, SAMSUN)

Dr. Burcu BAYRAK KAHRAMAN (Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ANKARA)

Doç. Dr. Leyla BAYSAN ARABACI (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İZMİR)

Hem. Kamuran CERİT (Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetimi AD, ISPARTA)

Prof. Dr. Behçet COŞAR (Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD, ANKARA)

Yrd. Doç. Dr. Pinar ÇİÇEKOĞLU (Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ÇANKIRI)

Yrd. Doç. Dr. Hatice DURMAZ (Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ERZURUM)

Yrd. Doç. Dr. Kübra GÖKALP (Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ERZURUM)

Dr. Kübra GÜLİRMAK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, SAMSUN)

Hem. Emel GÜR (Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetim AD, ÇANKIRI)

Uzm. Dr. Mahmut GÜRBÜZ (Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, ERZURUM)

Doç. Dr. Nermin GÜRHAN (Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ANKARA)

Hem. Pınar HARMANCI (Çankırı Karatekin Üniversitesi Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, ÇANKIRI)

Hem. Nurgül KARAKURT (Atatürk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Yaşlı Bakımı AD, SAMSUN)

Hem. Gülsen KILINÇ (İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, MALATYA)

Yrd. Doç. Dr. Meltem MERİÇ (Yakındoğu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Lefkoşa, KKTC)

Yrd. Doç. Dr. Zeynep OLÇUN (Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ERZURUM)

Yrd. Doç. Dr. Oya Sevcan ORAK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, SAMSUN)

Doç. Dr. Ülkü POLAT (Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, ANKARA)

Yrd. Doç. Dr. Özlem SİNAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, ANKARA)

Uzm. Hem. Betül TOSUN (Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kalite Yönetimi Birimi, ANKARA)

Hem. Ercan TUNÇ (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, SAMSUN)

Dr. Nazan TURAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ANKARA)

Uzm. Hem. Nursemin ÜNAL (Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD, ANKARA)

Hem. Sinan VATANSEVER (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, SAMSUN)

Hem. Erman YILDIZ (İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, MALATYA)

Dergide yayımlanan makalelerin yazar kurum bilgilerinde OHAL nedeniyle değişiklikler oluşmuş olabilir.

Bu değişiklikler nedeniyle oluşabilecek her türlü sorumluluk yazar(lar)ın kendisine ait olup, yayınevi herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Türkiye Klinikleri

PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ

ÖZEL

Türkiye Klinikleri tüm işlemlerini elektronik ortamda internet üzerinden yürütmektedir. İşlemlerinizi "kullanıcı adı ve şifrenizi" kullanarak www.turkiyeklinikleri.com adresinden yapabilirsiniz.

Yeni kayıt olmak için; www.turkiyeklinikleri.com adresinden önce "Online Makale İşlemleri" butonuna daha sonra "Yeni Kullanıcı" linkine tıklayınız.

Sorularınız için;

Bilgi İşlem Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 115

e-posta: bilgisistem@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri Dergilerine makale göndermek için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Online Makale İşlemleri" butonunu tıklayınız (Yalnız bu yolla gönderilen makaleler işleme alınmaktadır).

Makale yazım kuralları için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Dergiler ve Kitaplar" butonundan ilgili derginin internet sitesine erişerek "Yazım Kuralları" linkini tıklayınız.

Makalelerle ilgili görüşmek için;

Yazı İşleri Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 119

e-posta: yazisleri@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri Dergilerine abone olmak ve yayınlanmış diğer sayılarına ulaşmak için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Online Alışveriş" linkini tıklayınız.

Abone işlemleriyle ilgili görüşmek için;

Abone ve Halkla İlişkiler Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 118

e-posta: abone@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri Dergilerine reklam vermek için;

Pazarlama Satış-Proje Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 152

e-posta: pazarlama@turkiyeklinikleri.com

YAYIN PERİYODU VE TÜRÜ: Türkiye Klinikleri Psikiyatri Hemşireliği-Özel Dergisi;

4 ayda bir olmak üzere, yılda 3 sayı yayınlanır.

Yerel süreli yayındır.

YAYIN HAKKI: Türkiye Klinikleri Psikiyatri Hemşireliği-Özel Dergisi'nde yayınlanan yazılar, resim, şekil ve tablolar yayıncının yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen herhangi bir vasıta ile basılamaz, çoğaltılamaz. Bilimsel amaçlarla (kaynak göstermek kaydıyla) özetleme ve alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan yazı, şekil ve resimlerden yazarları, ilan ve reklamlardan firmaları sorumludur.

Türkiye Klinikleri dergileri halka açık yerlerde satılmaz. Sağlıkla ilgili kişi ve kurumlara abonelik usulü gönderilir.

Dergide sadece "Davetli Derleme" türünde makaleler yayınlanır.

İNDEKSLENDİĞİ DİZİNLER

- Türkiye Atıf Dizini
- Türkiye Klinikleri Tıp Veri Tabanı

Yayına verilmiş tarihi: 17.08.2017

BASILDIĞI YER-BASIMCI-YAYIMCI

Ortaođu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve

Ticaret A.Ş. adına

İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Hikmet Akgül

Yönetim Yeri:

Türkocağı Cad. No:30 06520 Balgat/Ankara/Türkiye

Tel : 0 312 286 56 56

Faks : 0 312 220 04 70

e-posta : info@turkiyeklinikleri.com

web : www.turkiyeklinikleri.com



Türkiye Klinikleri

Online ISSN: 2149-567X

All procedures regarding Türkiye Klinikleri publications are online. Türkiye Klinikleri web site can be reached through www.turkiyeklinikleri.com, all transactions can be made with a user-name and password.

New Users; can be reached through <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>.

Use Online Article Submission link and then click on New Registration.

For questions and comments;

Data Processing Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: bilgisistem@turkiyeklinikleri.com

To send articles to Türkiye Klinikleri Journals; click on Online Article Submission link at <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>. For consideration, all articles must be submitted online. Articles submitted in other forms will not be considered.

Rules and regulations for manuscript writing; can be reached through <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>. Use "Journals and Books" link to reach the list of journals. Click on related journal to reach "Editorial Policies" regarding the journal.

For question regarding manuscripts;

Manuscript Editing Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: yazisleri@turkiyeklinikleri.com

To subscribe and to reach former issues of Türkiye Klinikleri Journals; click on "Online Subscription" at <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>.

To subscribe;

Subscription and Public Relations Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: abone@turkiyeklinikleri.com

To place advertisements;

Marketing Sales-Project Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: pazarlama@turkiyeklinikleri.com

PUBLICATION TYPE AND PERIODS: Türkiye Klinikleri Journal of

Psychiatric Nursing-Special Topics is published 3 times a year.

COPYRIGHT: All articles, drawings, figures and tables published in Türkiye Klinikleri Journal of Psychiatric Nursing-Special Topics cannot be reproduced in whole or in part without prior written permission from the publisher. Only for scientific purposes summarizing and quotations can be done with the condition of proper citations listed as references. Responsibility of the articles, figures and photos belongs to authors. And advertising parties are fully responsible for their advertisements.

Türkiye Klinikleri Journals cannot be sold by second parties, but will be distributed to persons in the related fields of health through subscriptions.

Only "Invited Review" articles are published in the journal.

INDEXED or ABSTRACTED in

- Türkiye Citation Index
- Türkiye Klinikleri Medical Database

PUBLISHING HOUSE-PUBLISHER

On behalf of Ortaođu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim

İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

General Manager:

Prof. Hikmet Akgül, M.D.

Administration Address:

Türkocağı Cad. No:30 06520 Balgat/Ankara/Turkey

Phone : +90 312 286 56 56

Fax : +90 312 220 04 70

e-mail : info@turkiyeklinikleri.com

web : www.turkiyeklinikleri.com

ŞİDDET

İÇİNDEKİLER CONTENTS

- Sayı Editöründen**
Nermin GÜRHAN
- 93 **Kültür ve Şiddet**
Culture and Violence
Nermin GÜRHAN
- 98 **Türk Aile Yapısında Şiddetin Dünü, Bugünü ve Hemşirelerin Önlemedeki Rolü**
From Past to Today, Violence in Turkish Family and the Role of Nurses in Prevention
Leyla BAYSAN ARABACI
- 104 **Çocuklar Şiddeti Nasıl Öğreniyorlar? Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramı'na Genel Bir Bakış**
How Do You Learn Children A Violence? A General Overview of Bandura's Social Learning Theory
Nurgül KARAKURT, Hatice DURMAZ, Eda AY
- 108 **Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddete Bakışı**
Perspectives of Nursing Students on Violence
Özlem SİNAN, Betül TOSUN, Nursemin ÜNAL
- 115 **Konuşamadıklarımız; Psikiyatri Hastalarına Yönelik Şiddet**
What We Cannot Talk About; Violence Towards Psychiatric Patients
Pınar ÇİÇEKOĞLU
- 123 **Psikiyatri Kliniklerinde Şiddet Davranışı ve Şiddetin Sağlık Çalışanları Üzerindeki Etkileri**
Behavior of Violence in Psychiatric Clinics and the Effects of Violence on Health Professionals
Hatice DURMAZ, Oya Sevcan ORAK, Kübra GÖKALP, Zeynep OLCUN

- 127 **Psikoz ve Şiddet**
Psychosis and Violence
Mahmut GÜRBÜZ, Behçet COŞAR
- 132 **Alkol Bağımlılığı ve Şiddet**
Alcohol and Violence
Mahmut GÜRBÜZ, Zehra ARIKAN
- 136 **Kadına Yönelik Şiddet**
Violence Towards to Women
Ebru AKGÜN ÇITAK
- 141 **Sağlık Profesyonellerinin Yaşlıya Şiddet ve Yaşlı İstismarına Yönelik Bilgi ve Tutumları**
Knowledge and Attitude of Healthcare Professionals About Violence and Abuse Against Elderly
Ülkü POLAT, Burcu BAYRAK KAHRAMAN
- 153 **Maskeli İstismar: Münchausen by Proxy Sendromu**
Masked Abuse: Münchausen by Proxy Syndrome
Oya Sevcan ORAK, Ercan TUNÇ, Gonca AKTAŞ, Kübra GÜLİRMAK, Sinan VATANSEVER
- 158 **Yıldırma: Örnek Olay Analizi**
Mobbing: Analyzing of Case Study
Kamuran CERİT, Emel GÜR, Nermin GÜRHAN
- 167 **Aynı Çatı Altında Çalışan Zorbalar ve Mağdurlar: İş Yerinde Psikolojik Şiddet**
Working Challenges and Victims Under the Same Roof: Psychological Violence at Workplace
Nazan TURAN, Gülsüm ANÇEL
- 175 **Her Yönü ile Akran Zorbalığı**
All Aspects of the Bullying
Nermin GÜRHAN
- 182 **Toplumsal Travmatik Olaylar ve Aile Ruh Sağlığı**
Community Traumatic Events and Family Mental Health
Gülşen KILINÇ, Erman YILDIZ, Pınar HARMANCI
- 189 **Şiddet ve Hemşirenin Savunucu Rolü**
Violence and the Advocacy Role of the Nurse
Meltem MERİÇ



Uzun yıllardır birçok alanda hizmet veren Türkiye Klinikleri, hemşirelik alanında hizmet verdiği gibi psikiyatri hemşireliği alanında da özel sayılar ile Türkiye genelinde hemşireliğe katkılar vermeye devam etmektedir.

Özellikle son zamanlarda tüm dünyada hızla yayılmakta olan şiddet konusunu özel bir sayıda ele alarak bir nebze de olsa katkıda bulunmaya çalıştık. Şiddeti bir şemsiye olarak ele alacak olur isek; şemsiyenin dilimleri maalesef her geçen gün daralmakta ve şiddet çeşitleri arttığı gibi oranları da katlanarak hızla yayılmaya devam etmektedir. Bu nedenlerden dolayı da burada farklı bakış açıları ile şiddeti ele almaya çalıştık.

Şiddet ile ilgili birçok çalışmaya rastlamaktayız fakat bir derginin özel bir sayısı altında farklı illerde ve alanlarda görev yapan farklı deneyimlerde olan arkadaşlar ile birlikte şiddeti ele almanın tüm sağlık çalışanlarına önemli bir katkı sağlayacağı kanaatindeyim. Tüm arkadaşlarım da bu düşünce doğrultusunda ellerinden gelenin en iyisini yaparak ortaya çok güzel çalışmalar çıkarttılar. Şiddetin tek bir alanda değil farklı alanlarda da olduğunu ve farklı bakış açıları ile bunları ortaya koymaya başladık. Umarım bu amacımıza ulaşmışızdır. Türkiye Klinikleri'nin "Şiddet" özel sayısında yazmayı kabul edip emek veren ve bu sayının çıkmasını sağlayan tüm arkadaşlarıma sonsuz teşekkür. Umarız şiddetin azalmasını sağlayacak yolların farkına varırız ve en kısa zamanda bunu sağlamak için tüm çabamızı tüm insanlık olarak ortaya koyarız.

Doç. Dr. Nermin GÜRHAN
Sayı Editörü

Türkiye Klinikleri

PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ

ÖZEL

YAYIMLANMIŞ ÖZEL SAYILAR

PSİKIYATRİDE BAKIM SANATI (2015)

Editör: Prof. Dr. M. Olcay ÇAM (*Ege Ü. Hemşirelik F.*)

ÇOCUK-ERGEN RUH SAĞLIĞI VE PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ (2015)

Editör: Prof. Dr. Kadriye BULDUKOĞLU (*Akdeniz Ü. Hemşirelik F.*)

BAĞIMLILIKLAR VE PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ (2015)

Editör: Prof. Dr. Sevim BUZLU (*İstanbul Ü. Florence Nightingale Hemşirelik F.*)

YAŞLI RUH SAĞLIĞI VE PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ (2016)

Editör: Doç. Dr. Fatma Yasemin KUTLU
(*İstanbul Ü. Florence Nightingale Hemşirelik F.*)

TRAVMA VE PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ (2016)

Editör: Prof. Dr. Havva TEL (*Cumhuriyet Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi*)

PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ UYGULAMALARINDA

TERAPÖTİK MÜDAHALELER (2016)

Editör: Prof. Dr. Fatma DEMİRKIRAN (*Adnan Menderes Ü. Hemşirelik F.*)

KONSULTASYON LİYAZON PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ (2017)

Editör: Prof. Dr. Gülşen TERAKEYE (*Emekli Öğretim Üyesi, Ankara*)

ŞİDDET (2017)

Editör: Doç. Dr. Nermin GÜRHAN (*Gazi Ü. Sağlık Bilimleri F.*)

YAYIMLANACAK ÖZEL SAYILAR

KADIN RUH SAĞLIĞI (2017)

Editör: Prof. Dr. Gülsüm ANÇEL (*Ankara Ü. Sağlık Bilimleri F.*)

AİLE VE PSİKIYATRİ HEMŞİRELİĞİ (2018)

Editör: Doç. Dr. Zekiye ÇETİNKAYA DUMAN (*Dokuz Eylül Ü. Hemşirelik F.*)

PSİKOONKOLOJİ (2018)

Editör: Doç. Dr. Nazmiye KOCAMAN YILDIRIM (*İstanbul Ü. İstanbul T.F.*)

TOPLUM RUH SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ (2018)

Editör: Doç. Dr. Gül ÜNSAL BARLAS (*Marmara Ü. Sağlık Bilimleri F.*)

Özel sayıları temin etmek için:

www.abone.turkiyeklinikleri.com